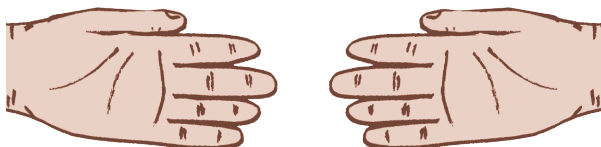

TEMAT

Nauczyciel i rodzic/ opiekun. Jak razem zbudować dobry kontakt w szkole

Niniejszy materiał dotyczy budowania relacji z rodzicami.

Pierwszy kontakt: jak zaplanować komunikację z rodzicami

Podczas pierwszego spotkania z rodzicami pierwszoklasistów/-ek szkoły podstawowej w dniu rozpoczęcia roku szkolnego postaraj się zadbać o to, by przekazać najważniejsze informacje, a następnie skoncentruj się przede wszystkim na dzieciach. Dokumentacją warto zająć się już po spotkaniu z rodzicami i opiekunami/opiekunkami dzieci. Najlepiej, jeśli przełożysz sprawy formalne na później lub poprosisz o zaangażowanie w zgromadzenie niezbędnych dokumentów np. dyrekcję, pielęgniarkę czy innych pracowników.

* Niniejszy materiał dotyczy budowania relacji z rodzicami. Powstał na bazie webinarium, zorganizowanego w ramach programu „Szkoła uczy się”, we współpracy z Fundacją Norwegian Refugee Council. Udział wzięły w nim nauczycielki z trzech etapów edukacyjnych: Aldona Sobieska (edukacja wczesnoszkolna), Edyta Wąsik (szkoła podstawowa: 4–8 klasa) oraz dr Aleksandra Korczak (liceum).

Przed pierwszym oficjalnym spotkaniem z rodzicami zadbaj o wysłanie maila powitalnego poruszającego kwestie organizacyjne. Sprzyja to budowaniu relacji i sprawdza się na każdym etapie edukacyjnym. Dobrym pomysłem jest przygotowanie przez dyrekcję prezentacji z najważniejszymi informacjami dla rodziców. Warto ją rozesłać wychowawcom, by mogli się z nią zapoznać przed zebraniem.

Jak się przygotować do spotkania z rodzicami

Na początku zadaj sobie pytanie, jaki jest cel spotkania z rodzicami. Co chcesz dzięki niemu osiągnąć. Podczas zebrania zamiast skupiać uwagę na podpisywaniu dokumentów, warto uspokoić rodziców lub opiekunów/opiekunki, zapewnić ich, że dzieci otrzymają najlepszą opiekę. Pamiętaj o nowych osobach w klasie, postaraj się umówić na oddzielne spotkanie z rodzicami tych uczniów/uczennic.

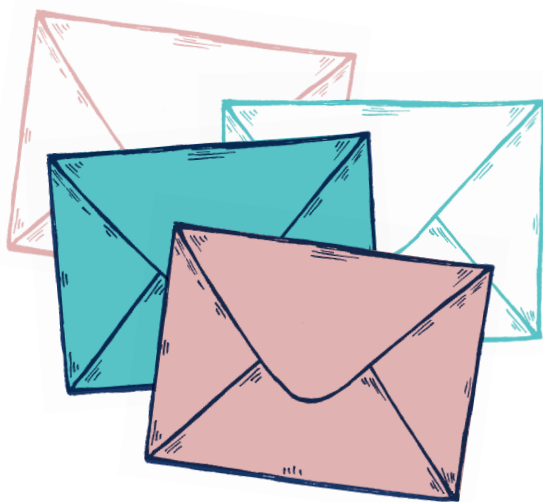
Poznanie głosu rodziców: Ważny jest **sposób prowadzenia rozmowy** z rodzicami. Dobrym pomysłem mogą być **pytania nawiązujące do autorefleksji**:

- *Jestem rodzicem...* (4 słowa o moim dziecku)
- *Moje dziecko rozpoczyna naukę w szkole/klasie...*
- *Moje oczekiwania dotyczą tego, że...*
- *Moje obawy są związane z...*

Możesz dość szybko zebrać informacje od rodziców licznej klasy w formie **ankiety**, np. z wykorzystaniem Mentimetera (mentimeter.com) – narzędzia do tworzenia quizów i ankiet, zapewniających anonimowy udział. Zaproszenie rodziców do podzielenia się swoją refleksją wyraźnie pomaga w budowaniu relacji. Zadbaj o to, by rodzice, a następnie wychowawca/-czyni przekazali nawzajem swoje oczekiwania.

O samoocenie i potrzebach w klasie: Ciekawą praktyką są **formularze samooceny** dla dzieci i młodzieży. Po przeprowadzeniu takiego badania będziesz mieć wstępne informacje o uczniach w twojej klasie. Sprzyja to systematyzowaniu pracy. Wiedza na temat tego, jak uczeń lub uczennica postrzegają siebie, ma ogromną wartość. Wyniki formularza stanowią zasób, do którego możesz się odnieść podczas spotkania z rodzicami. Można z nich np. odczytać różne obawy, z których wiele jest kontynuacją naszych własnych lęków jako rodziców lub opiekunów ucznia. To wyjątkowa okazja umożliwiająca rodzicom lepsze zrozumienie perspektywy dzieci.

List do rodzica/list do ucznia: Inny pomysł to list do rodzica na godzinie wychowawczej z opisem tego, co dzieci szczególnie pamiętają z udziałem rodziców. Listy można zakleić w koperty i pokazać na zebraniach. Można też zrobić odwrotnie – niech rodzice napiszą listy do dzieci. Zostaną one potem przekazane podczas godziny wychowawczej.

A może wykorzystasz popularność kart **DIXIT**? Zaproponuj rodzicom, by przyjrzyli się im i wybrali tę, która kojarzy się z ich dzieckiem, a następnie napisali uzasadnienie; schowaj karty wraz z uzasadnieniami do kopert i przekaz je dzieciom podczas spotkania.

Czas w kręgu: ta metoda sprawdza się podczas zebrania i sprzyja budowaniu relacji. Siedzimy wtedy razem, jesteśmy na równej pozycji. Każdy ma poczucie, że jest ważny, widzimy siebie nawzajem. Warto mieć świadomość, że rodzic ma najczęściej ekspercką wiedzę na temat swojego dziecka. Dzięki rozmowie z nim jako nauczyciel/-ka masz możliwość dowiedzenia się czegoś na temat ucznia/uczennicy.

Aktywności z rodzicami: Nie bój się zaproponować rodzicom **mini warsztatów**. Prowadząc je, za każdym razem możesz się odwołać do czegoś nowego (warto zapytać, czego rodzice oczekują – dzięki temu oddajemy im głos). Możesz na przykład wykorzystać rysunek kubka i poprosić rodziców, by odpowiedzieli na pytanie: Co działa motywująco na moje dziecko? Co mu dają na ten rok jako rodzic i wkładam do jego kubka? Swoje propozycje mogą zapisać dookoła kubka.

Jak zadbać o granice i wzajemne oczekiwania

Na pierwszym spotkaniu, podczas zbierania propozycji rodziców i przedstawiania pomysłów swoich oraz pomysłów uczniów i uczennic (zgrupowanych wcześniej), jasno określ, za co nauczyciele/nauczycielki są odpowiedzialni, a co nie leży w ich kompetencjach. Wyjaśnij, w jaki sposób chcesz się komunikować z rodzicami, np. za pomocą Librusa, a nie prywatnych komunikatorów. Ważne jest uświadomienie tych zasad w szkole i pozostanie z rodzicami na stopie profesjonalnej. Powiedz, kiedy jesteś dostępna/-y dla rodziców, a kiedy potrzebujesz czasu na swoje obowiązki i odpoczynek, by zachować równowagę między pracą a życiem prywatnym. Nie bój się stawiania granic. Otwartość sprzyja zdrowej komunikacji z rodzicami. Bardzo ważna jest uważność na swoje samopoczucie i wyrozumiałość wobec siebie.

Zwróć uwagę, że w miarę jak uczniowie i uczennice dorastają, stawia się nacisk na ich samodzielność, tym samym zdejmując obowiązek nadmiernej aktywności rodziców. Wraz z dorastaniem dzieci potrzeba ścisłej współpracy z rodzicami w klasie naturalnie maleje i ogranicza się do minimum na rzecz podążania za uczniami i uczennicami. Warto jednak zapewnić, że kiedy pojawi się taka potrzeba (np. ze względu na różne dysfunkcje, kryzys psychiczny czy sytuację wymagającą rozwiązania), zawsze możecie zindywidualizować kontakt.

Współpraca z innymi nauczycielami a włączanie rodziców i opiekunów: przykłady

Doskonałą okazją do spotkania i współpracy z rodzicami i opiekunami w nieformalnej atmosferze jest **zaangażowanie** ich **w organizację szkolnych obchodów**, np. Dnia Integracji, ślubowania, spotkania świątecznego, Dnia Babci i Dziadka. Niezależnie od wydarzeń organizowanych w szkole, zawsze możemy włączyć rodziców i opiekunów w **planowanie procesu wychowawczego** (np. ustalenie priorytetów na dany rok, takich jak chociażby rozwój samodzielności uczniów i uczennic). Można rozważyć również **zorganizowanie dla rodziców/opiekunów miniwarsztatów** na wybrany temat podczas zebrań. Oprócz tego możemy współpracować w obszarze dydaktycznym, np. **w ramach projektów edukacyjnych**.

Dobrym pomysłem jest jeden schemat dokumentacji szkolnej. Warto uwzględnić opinie koleżanek/kolegów, gdy pojawi się jakiś problem z dzieckiem, wspólnie obserwować dziecko, a także razem z rodzicami wypracowywać strategie wsparcia i rozwiązywania trudności. Pierwszeństwo powinien mieć uczeń/uczennica.

Budowanie partnerskiej relacji z rodzicami i opiekunami

Rodziców i opiekunów uczniów należy traktować jak partnerów, obdarzyć ich zaufaniem, szacunkiem, mieć dla nich czas. Gdy pojawi się konflikt, musimy nauczyć się wybaczać sobie nawzajem. W budowaniu relacji trzeba być sobą, ale zawsze słuchać i nawiązywać dialog – być uważnym. Zawsze warto porozmawiać osobiście, szczególnie wtedy, gdy coś nas nurtuje, oraz zadbać o sporządzanie notatek ze spotkań z rodzicami (można tutaj skorzystać z pomocy chatu GPT).

* W tekście, aby uprościć informacje i zachować przejrzystość treści, stosujemy czasami formy męskie zamiast męskich i żeńskich, mając jednak na uwadze, że obejmują one wówczas przedstawicieli każdej płci.

Inicjatywa Wsparcia Edukacji Integracyjnej została sfinansowana przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy Norweskich i EOG w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej. Wspólnie działamy na rzecz Europy sprzyjającej integracji społecznej.

OPRACOWANIE Bernadetta Białek
MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY podcast *Nauczyciel i rodzic. Jak razem zbudować dobry kontakt?* z udziałem nauczycielek: Aldony Sobieskiej (edukacja wczesnoszkolna), Edyty Wąsik (szkoła podstawowa: 4–8 klasa) oraz dr Aleksandry Korczak (liceum)
OPRACOWANIE GRAFICZNE Katarzyna Walentynowicz
REDAKCJA MERYTORYCZNA Irka Jazukiewicz
REDAKCJA I KOREKTA JĘZYKOWA Małgorzata Ruszkowska